

žene su prelazile i razbijale granice muškoga ratničkog, patrijarhalnog bratstva i otvarale nove putove izgradnjom mirovnog aktivizma i subverzijama militantnog patrijarhata na zaraćenim stranama.

U okviru simpozija prikazana su i dva filma o problematici granica. Dokumentarni film *Grad na livadi* Anje Medved i Vanje Velušček govori o nastanku Nove Gorice, a etnološki film Naška Križnara *Srce na granici* prati događanja na graničnim prijelazima prema Italiji u trenutku stupanja Slovenije u Europsku uniju u svibnju 2004. godine.

Posljednjega dana skupa je bio izlet na kojemu smo posjetili etnografski postav Muzeja Međimurja u Čakovcu, razgledali rekonstruirani mlin na Muri u Žabniku te posjetili vinarstvo Lovrec u Sv. Urbanu.

Željka Jelavić

IZAZOVI INTEGRACIJE: ISTRAŽIVANJE KULTURE U EUROPSKOM KONTEKSTU

Međunarodni znanstveni skup uz 60-tu obljetnicu Instituta za etnologiju i folkloristiku, 2. - 4. listopada 2008.

Institut za etnologiju i folkloristiku ove godine proslavlja 60. obljetnicu postojanja. Započevši 1948. godine kao etnomuzikološko istraživačko središte, te se kasnije razvijajući kao filološko i etnološko središte, Institut je definirao svoju jaku interdisciplinarnu osnovu. Tijekom desetljeća Institut su prožimale različite teorijske inspiracije od strukturalizma do postmoderne, no ključna je ona iz sedamdesetih godina koja je kulturu zagledala kao kontinuirani proces u stalnoj mijeni, ne samo u povijesnoj dimenziji nego i u suvremenoj svakodnevnici. Taj zaokret prema sinkronijskom istraživanju kulture pratila su i interdisciplinarna usmjerenja prema pitanjima konstrukcije identiteta, transformacije i inovacije kulture, ideološke kontekstualizacije, uporabe i prezentacije folkloru, rodne perspektive, performativnosti, utjecaja novih medija, suvremene urbane kulture, popularne kulture itd.

U povodu šezdesete obljetnice Instituta organiziran je međunarodni znanstveni skup *Izazovi integracije: istraživanje kulture u europskom kontekstu*, na koji su uz domaće pozvani i stručnjaci iz Bugarske, Njemačke, Mađarske, Švedske, Slovenije i SAD-a. U suvremenom europskom društveno-političkom kontekstu znanstvena interdisciplinarna istraživanja kulture pridružila su se ovim skupom promišljanjima jednog od ključnih procesa – *integracije* – sagledanom kao teorijskom, ali i primijenjenom modelu odnosa između društvenih skupina u formi kulturnog pluralizma, multikulturalizma, međukulturalizma, transkulturalizma, interkulturalizma, ali i kulturnog rasizma. Europske integracije nadalje, izazov su, ali i prisila pregovora o pozicioniranju unutar

ponuđenog seta regionalnog pluralizma, prikladne srednjoeuropske, zapadnoeuropske, mediteranske ili balkanske identifikacije. Također, možemo govoriti i o disciplinarnim integracijama u velikim europskim znanstvenim projektima i u projektima europskih kulturnih institucija (primjerice UNESCO), a pritom na vidjelo izlaze odnosi moći i laviranje između strategija integracije (prihvatanja) i strategija otpora (izbjegavanje stereotipizacije), u kojima se upravo propituju konkurentna mjesta proizvodnje značenja o kulturi, identitetu, prošlosti.

Trodnevni skup, koji se pretežno održao u prostorijama Instituta za etnologiju i folkloristiku (Šubićeva 42), propitivao je izazove integracija u suvremenom kulturnom, društvenom, političkom europskom i globalnom kontekstu te na planu svakodnevnog života, u političkim odlukama, u europskom nastojanju za zajedništvom, u kulturno-društvenoj kritici, u disciplinarnim dilemama te u primijenjenim i aktivističkim djelovanjima. Izlaganja su doticala složenost integracijskih procesa na različitim razinama, između europskog političkog i kulturnog diskursa i svakodnevice graničnih regija (Bernhard Tschofen, Monika Kropelj), dotičući još uvijek prijeporna uporišta europskoga identiteta i odnos s nacionalnim kulturama (Marjetka Golež Kaučič, Jasna Čapo Žmegač), ili konstrukcije identiteta u vrtlogu globalizacijskih procesa (Maja Povržanović Frykman, Renata Jambrešić Kirin) ili pak pregovaranje s novim i starim okvirima identiteta (bilo regionalnim ili rodnim) u postsocijalističkim vremenima (Milena Benovska Sabkova, Doris Boden). Nadalje, izlaganja su dotakla reprezentaciju tradicijske kulture i politike identiteta od razine integracije lokalne zajednice do razine proturječnosti primjene UNESCO-ve politike (Elsie Ivancich Dunin, Naila Ceribašić), a otvorena su i pitanja restrukturiranja znanstveno-istraživačkih odnosa, projekata i visokog obrazovanja u svjetlu suvremenih europskih procesa znanstvenih i obrazovnih integracija (László Kürti, Rajko Muršič). Teorijski i praktično integracija je ambivalentna, nekonzistentna, proturječna i upravo je zato uvijek izazovan i potentan nositelj mnogih značenja, strategija, praksi i teorija.

Skup je otvorio ravnatelj Instituta, Ivan Lozica, predstavivši povijest institutske djelatnosti, te potom Hans-Jörg Uther, jedan od autora novog međunarodnog kataloga usmenih pripovijedaka (Aarne/Thompson/Uther). Tijekom skupa organiziran je i panel "Pozornica kao mjesto/prostor integracije" (Ivana Katarinčić, Iva Niemčić, Irena Miholić, Tvrtko Zebec), te poster prezentacije projekata mlađih znanstvenika (Petar Bagarić, Melanija Belaj, Jelena Ivanišević, Marijana Hameršak, Jelena Marković, Nataša Polgar, Jakša Primorac, Tihana Rubić, Luka Šešo).

Institut za etnologiju i folkloristiku danas integrira čitav niz projekata istraživanja tradicije i suvremenosti u interdisciplinarnoj maniri folklornih studija, kulturnih studija, studija identiteta, migracijskih studija, rodnih studija, studija performativnosti, studija medija i drugih disciplinarno hibridnih polja. Danas je u Institutu za etnologiju i folkloristiku u redovnu znanstvenoistraživačku djelatnost uključeno više od četrdeset djelatnika – znanstvenika, uključujući znanstvene novake i stručne suradnike. Brojnim sudjelovanjima na skupovima te publiciranjem radova znanstvenici djeluju na domaćoj i međunarodnoj akademskoj i javnoj sceni, uključeni su u organizaciju i nastavu na

sveučilištima u Hrvatskoj, a mnogi su i gostujući predavači na europskim sveučilištima te suradnici na međunarodnim istraživačkim projektima.

Institut je izdavač ili suizdavač brojnih tematskih i regionalnih monografija te zbornika radova i znanstvenih studija posvećenih raznim aspektima kulture. Izdavačka djelatnost snažnije se razvila posljednjih petnaestak godina, a godine 2002. pokrenuta je *Biblioteka Nova etnografija* radi sustavnog i kontinuiranog objavljivanja etnoloških i folklorističkih studija, ali i studija iz drugih društveno-humanističkih disciplina domaćih i stranih autora. Do sada je u toj Biblioteci, samostalno ili u suizdavaštvu, objavljeno osamnaest naslova – autorskih knjiga i zbornika radova – koji se bave različitim kulturološkim temama: glazbenim i plesnim folklorom, rodnom tematikom, temama vezanim za razdoblje socijalizma i postsocijalizma, mitologijom, religijom i svetačkim kultovima, kulturom prehrane, kulturnom animalistikom, novim medijima, te metodološkim i epistemološkim pitanjima suvremenih istraživanja. Institut već gotovo pet desetljeća objavljuje i časopis *Narodna umjetnost*, koji je od 1995. prerastao u međunarodni časopis koji izlazi dva puta godišnje. U 2009. godini, u engleskom svesku, bit će objavljeni radovi s ovogodišnjeg međunarodnog skupa.

Valentina Gulin Zrnić i Tvrtko Zebec

MITOVI, BAJKE I NARODNE PRIPOVIJESTI

Međunarodna studentska konferencija Ogulin, 21. - 25. svibnja 2008.

Klub studenata etnologije "Domaći" neprofitna je udruga studenata etnologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Klub službeno postoji kao udruga od 2001. godine, a ima nekoliko ciljeva: međusobno upoznavanje studenata etnologije različitih godina izvannastavnim sadržajima, organiziranje stručnih predavanja i seminara, projekcije etnoloških filmova sa stručnim sugovornicima, pri čemu je naglasak na znanstvenoj diskusiji i afirmaciji studenata u istraživačkom radu. Klub danas ima tridesetak članova sa svih godina studija etnologije i kulturne antropologije, koji čine Skupštinu Kluba. Prema Statutu udruge, svake godine Skupština bira peteročlano Predsjedništvo, tročlani Nadzorni odbor i tročlani Sud časti. U akademskoj godini 2007./2008. članovi Kluba, od kojih su neki i članovi Hrvatskog etnološkog društva, organizirali su i suorganizirali niz događanja, a spomenut ćemo samo neka: terenska nastava "Za križen" (uz pomoć Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu), studentska predavanja u prostorijama Filozofskog fakulteta, predavanje prof. dr. sc. Aleksandra Štulhofera o problemima istraživanja seksologije uz projekciju filma